

Alsónémedi Hírmondó

XXXI. évfolyam
2021. augusztus (különszám)

Alsónémedi Nagyközség Önkormányzatának és Képviselő-
testületének ingyenes tájékoztató és kulturális folyóirata

Szent István ünnepe

„Igaz hitnek szolgája, Istentől fölkenett,
a földön millióktól tisztelve rettegett!
Adj mindenkinek áldást, ki kér áldásodért;
De meg ne vond érdemtől azt érdemtelenért!”

Garay János: A szent korona

Rómában a keresztény világnak főura,
Sok századdal előtte nagy álmod lát vala;
Az álmod Isten küldte, mint jós sugallatot –
Szavára áhitattal a pápa hallgatott.
Előtte angyal állott, Istennek hírnöke,
S ajkáról így hallatszék az intő szent ige:
„Igaz hitnek szolgája, Istentől fölkenett,
A földön millióktól tisztelve rettegett!
Adj mindenkinek áldást, ki kér áldásodért;
De meg ne vond érdemtől azt érdemtelenért –
Mellyel díszíteni szántad a lengyelek urát,
Boleslawnak ne add meg a szentelt koronát.
De holnap virradattal követség jön eléd,
Egy ismeretlen népnek hozván üdvözlését;
A népnek fejedelme kéréssel van hozzád –
Fején legillendőbben fog állni koronád.”
Szólott az égi hírnök; a pápa megriad,
S Istennek intéséért buzgó hálákat ad.
Ajtóját ismeretlen követség nyitja meg,
Párduccal és kócsaggal ékes magyar sereg.
Egy főpap a vezérök, tisztos ruházatú,
Asztrikus érsek, ékes és dús szónoklatú.
„A Kárpátok honából köszönt egy hősi nép!”
kezdé szavát – s a pápa előtt féltérdre lép.
„Fejedelme Kárpátoktól parancsol tengerig,
Övé a föld Dunától Erdélynek széleig;
István fejedelmet értem, ha hallottad hírét,
Dicső Árpád utódját és Géza gyermekét.”
„Hírét a hős magyar nép vérrel jegyezte fel.
– Viszont a pápa – küzdvén Európa népivel.
Nincs nagy határon ország, hol romboló kara
Nem volt a nemzetnek csapása, ostora.
A dajka ő nevével ijeszté gyermekét,
Még szentegyházainknak sem hagyták meg követét...
Vajh, ismerjük biz őket, a dúló hősi vért;
S rettentő a magyar név előttünk mindezért.”
Mond borzadás jelével ez egyház főnöke,
De tiszta méltósággal kel István hírnöke:
„Ha ilyen volt valóban Árpád nemzete,
Annál nagyobb ezentúl e népnek érdeme.”
S lefesti szónokajkkal múlt mellé a jelent,
Újabban a magyar nép mi szépre, nagyra ment.
Lefesti lelkesedve Istvánt, az új vezért
Ki új pályán indult el aratni új babért.
S most merre a Dunának, Tiszának habja mén,
Áll millió magyarral az egyház küszöbén,
Melynek keblébe vévén magasb sugallatát,
a békés haladásnak tűzé ki zászlaját.

„De még a munka kezdve van csak, végezve nem! –
Folytatja a magyar pap – küldöm kérdést teszen:
Hogy amit a vallásért honában mívele,
Az egyház fejedelme megszentelendi-e?
Megszentesíteni kész-e Jézusban szándokát,
S melyet viselni kíván fején, a koronát?
Hogy lenne, mint más ország, Árpádnak hős hona,
S fejedelmét díszítse királyi korona!”
Szólott a szónokérsek; a pápa ősz szemén
Öröm könnyűje látszik, arcát övedzi fény –
A szónokot szívéhez szorítja két keze,
Kimondhatatlan a kéj, mit lelke éreze.
„Engem címeznek – úgymond – apostol címvél;
De küldöd ilyen címet még méltóbban visel.
Eredjete s mondjátok, mondásom az vala:
Hogy István nemzetének fölkenet apostola.
Eredjete s mondjátok, áldásom van fején,
S mely nyomdokába lépett, dicső, hős nemzetén;
Az egyház fejedelme királynak ismeri,
Mert már előbb az Isten királynak tűzte ki.
Eredjete – s elővé a drága koronát,
S átadta azt, követvén Istennek jós szavát –
Legyen királyi dísze – mondá – e korona,
S alatta nagy és hatalmas Árpádnak hős hona!”
S átadta a követnek királyi ékszerét,
Mely ékesítse máttól István fölkenet fejét,
Mellé kettős keresztet hódolva nyújta át,
Mellyel megtiszteltesse mint Úr apostolat.
Ekképp nyere meg István az ősi koronát,
Mely nyolc századnak óta díszíti homlokát
Magyar királyainknak. Megemlékezettek,
Hogy azt az ősi monda s a kor szentelte meg.

A magyarok Szent Koronája

Koronánk, mely a német-római császári korona után a második legidősebb ismert uralkodói jelvény, nekünk, magyaroknak a történelmi fontosságát leszámítva is külön jelentéssel bír. Amellett, hogy koronánknak és múltunk ismeretének alapműveltségünk részét kell képeznie, a korona mint emlék számunkra évszázadokon át igazolása és ékes bizonyítéka volt, hogy a magyar nemzetnek helye van az európai keresztény nemzetek közt. A korona nemcsak egy tárgy volt a középkor mélyen vallásos emberének, hanem egy isteni eredetű kinyilatkoztatás, ami arra volt bizonyíték, hogy a koronát viselő személy Isten nevében rendelkezik, valamint az ő akaratából került trónra. Az 1790 februárjában II. József kincstárából Budára hazatérő koronázási jelvényeket több alkalommal közszemlére tették. Ennek köszönhetően nemcsak érdeklődők sokasága nézhette és tudósok egész sora vizsgálhatta meg, hanem több ábrázolás is készült róla. Ha ilyen módon akarjuk megközelíteni a magyar királyi korona kalandos történetét, elsősorban néhány szót kell ejtenünk a korona keletkezéséről, amelyről mind a mai napig megoszlik a kutatók véleménye. A középkori hagyomány az államalapító Szent István királyunk történetét feldolgozó Hartvik-legendára támaszkodva úgy tartotta, hogy a koronát eredetileg Vitéz Boleszláv lengyel fejedelemnek, István sógorának készítették, II. Szilveszter pápa egy látomás hatására juttatta el a magyaroknak. A mai történészek véleménye szerint ez a fent említett látomás inkább a II. Szilvesztert pápai trónusra juttató III. Ottó közbenjárására történt, valamint a korona a ma ismert formájában nem volt használatban István koronázásakor. Hartvik mindössze egy koronáról ír, amelyet István kapott, a legnagyobb hangsúly a legendában nem a korona felépítésére, hanem funkciójára irányul, mely szerint István Isten általi kiválasztottságát jelöli.

Szent Koronánk felépítését tekintve két részből áll. Egy bizánci koronarészből, valamint egy latin koronaként ismert felső részből. A két rész nagy valószínűséggel III. Béla királyunk uralkodása alatt egyesülhetett, tehát bő

százötven évvel István halála után. Koronánk eredetének kutatása egyebek mellett azért is olyan izgalmas terep, mert az utóbbi két évszázadban többféle elmélet is napvilágot látott a korona eredetéről. Jelenleg a Magyar Tudományos Akadémia által elfogadott álláspont szerint a korona alsó részét képező abroncs nagy valószínűséggel Vazul unokájának, az 1074 és 1077 közt uralkodó I. Géza király feleségének, Szünadénének a koronája volt. Erre került később a felső, latin koronarész, amely valamilyen, Istvánhoz kapcsolható tárgyból, nagy valószínűséggel a hermája felső részéből készült, tehát eredetileg nem koronának szánták. A korona tetején látható kereszt pedig egy sérülés következtében görbülhetett el. A vitát azonban továbbra sem tartják teljes mértékben lezártnak, kutatások és elemzések máig folynak a korona eredetéről. A magyar Szent Korona a magyarság történelmében mindig is meghatározó szerepet játszott, épp ezért is volt története oly hányatott. A korona már az Árpád-házi királyok idején is a vallásos áhítat tárgyaként szolgált, és a mindenkori magyar királyság legitimitását szavatolta, de valódi jelentőségét a vegyes házi királyok uralkodásának idején nyerte el, ugyanis a magyar nép gyakran nem volt hajlandó feljebbvalójaként elfogadni azt az uralkodót, akit nem a Szent Koronával koronáztak meg. Éppen ezért a korona a különféle trónviszályok és egyéb zivataros időszakok miatt gyakran évtizedeket töltött külföldön. A leghosszabb külföldön töltött időszak a II. Mátyás 1608-as koronázását megelőző több mint ötven év volt, de ezt követően sem tudták huzamosabb ideig az országban tartani a koronát. Utoljára, a II. világháború után vitték el a koronát az országból, amit követően harminckét évet töltött az Egyesült Államokban, mígnem 1978-ban Carter elnök visszajuttatta Magyarországra. Ekkor a Szent Korona a Magyar Nemzeti Múzeumba került, majd 2000. január 1-jén, a millenniumi év kezdetén, helyezték el jelenlegi helyére, az Országházba.

(forrás: <https://uj szo.com/panorama/a-magyar-szent-korona-tortenete>)

Meghívó

Tisztelettel meghívjuk községünk lakosságát
Szent István napi ünnepségünkre!

Helyszín: Szent István tér
Időpont: 2021. augusztus 20. 17 óra

Ünnepi beszédet mond:

Dr. Tüske Zoltán
polgármester

Ünnepi műsor
Az Újkenyér megszentelése
Kóstoló az országtortából

Ünnepeljük együtt Államalapító Szent Királyunk ünnepét!
Alsónémedi Nagyközség Önkormányzata